

● Oktatási fejlesztés a főiskolán Lezárul a Phare-program

140 ezer ECU-s Phare-támogatás segítségével a szegedi élelmiszeripari főiskola jelentős oktatásfejlesztésbe fogott 1996-ban. A projekt mára a végső szakaszához ért. **Eredménye: 13 oktatási jegyzet, 18 új tantárgyi program, három új tantárgyi blokk, valamint a szakmai gyakorlat rendszerének átszervezése.**

A Phare felhívása az élelmiszeripari mérnök és szakmenedzser képzés ipari-gyakorlati oktatási bázisának fejlesztésére 1995 végén jelent meg. A Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem Élelmiszeripari Főiskolai Kara pályázott, nyert, és 1995 elején elkezdődött a PHARE HU-94.05 oktatásfejlesztési projekt. A pályázatban a főiskola négy célt fogalmazott meg. Az első a gépész, a technológus és a menedzser szakok termelési és szakmai gyakorlati oktatási bázisának továbbfejlesztése a délmagyarországi cégek és külföldi partnerek bevonásával. A második a szakok tanmeneteinek továbbfejlesztése, a harmadik a magyar partnerek szakembereinek továbbképzése, a negyedik új tantárgyi blokkok kialakítása. A pályázatra konzorciumot hozott létre a SZÉF, melynek tagjai a Szeged Rt., a Paprika Rt., a Délhús Rt., a Hungarit Kft., a németországi, Albstadt-Sigmaringen-i Szakfőiskola és a holland Larensteini Nemzetközi Mezőgazdasági Főiskola.

Szabó Gábor főigazgató, a projekt menedzser elmondta, a pályázattal olyan gyakorlatorientált szakmai képzési formákat kívántak meghonosítani, amely a konzorciumban résztvevő vállalatokkal és a külföldi partnerek támogatásával biztosítja a leendő mérnökök valós gyakorlati felkészítését. Sajnos, a konzorcium tagjai közül a gazdasági átalakulásokat követően gyakorlatilag csak a Délhús és a Hungarit maradt „porondon”, a német partnerintézménnyel viszont igen hatékony és eredményes az együttműködés.

A szakmai gyakorlat bázisának továbbfejlesztése több síkon történik. A termelési gyakorlatokat a nyári időszakról áttöltött őszi és tavaszra, a fogadó cégekkel külön szerződéseket köt a főiskola. Bevezették a diplomatervezési gyakorlatot, melynek során a cégek számára hasznosítható szakdolgozatok szülehetnek. Kidolgozták a hallgatók kiválasztási rendszerét a cégeknél, így a hallgatók versenyhelyzetben pályázhatnak az egyes gyakorlati helyekre. A konzorcium tagjai és a szerződött partnerek ezáltal hosszabb ideig foglalkozhatnak a hallgatókkal, így biztosabb kiválasztással alkalmazhatják a végzett mérnököket.

A szakok tanmeneteinek továbbfejlesztése során lehetőség nyílik úgynevezett szendvics-kurzusok beiktatására a partnerintézményeknél. Így a konzorcium tagjaihoz kihelyezett idő-

szakos munkahelyek teremthetők. A konzorciumban résztvevő intézmények szakembereinek továbbképzése nem új feladat, hiszen a főiskola jónéhány szakmérnöki kurzust gondoz. E programot célja az, hogy felméri a partnerek szakemberigényét, és kihelyezett kurzusokkal részt vesznek a szakemberek átképzésében, elsősorban az informatika, logisztika, szakmai-üzleti idegen nyelv, marketing-menedzsment, kommunikáció, humán erőforrás-fejlesztés területén.

Igen jelentős változás a SZÉF oktatási rendszerében az új tantárgyi blokkok beiktatása a képzésbe. A Phare projekt keretében gépészmérnök szakon az informatika-logisztika, a technológus szakon a környezetgazdálkodás, a menedzser szakon pedig az üzleti menedzsment tantárgyi blokkokat vezették be. Az informatika-logisztika tantárgyi blokkban a kommunikáció-technikákat, a gyártási folyamatok szervezését, az információs rendszereket, a számítógépes termelésirányítást, az ipari mérnöki menedzsmentet sajátítják el a leendő mérnökök. A környezetgazdálkodási képzési blokk a környezetvédelmi alapismereteket és technikákat, a hulladékgyógyászati, a környezetvédelmi informatikát és menedzsmentet foglalja magába. Az üzleti menedzsment tantárgyi blokk részei az európai általános menedzsment, a szervezeti- és logisztika, az információanalízis, a termék-innováció és termékfejlesztés.

A projekt gyakorlati megvalósítása 1996 elején egyeztető konferenciával, műhelymunkával és tréninggel kezdődött, majd az évközi és diplomatervezési gyakorlatok, a továbbképzések és a szendvics-kurzusok tematikáját és követelményrendszerét dolgozták ki. A szakmai gyakorlatok új rendszerét az 1996/97-es tanév ősztől vezették be. 1997 elején szakmai szimpóziumot tartottak, majd kidolgozták az új tantárgyi blokkok hálótervét és követelményrendszerét. Az idei tanévben az új blokkok már szerepelnek a tanrendben. Összel megkezdődött az oktató és hallgatócsere, szeptemberben vendégül látták a német társintézmény két professzorát.

Johann Schimonyi és Günther Rexer professzorok az Albstadt-Sigmaringen-i szakfőiskola oktatói jelentős részt vállaltak a projektben. Jónéhány jegyzetet írtak a gépészmérnök képzés informatika-logisztika, valamint a technológusképzés környezetgazdálkodási képzési blokkjaihoz. Kidolgozták a tematikákat, és a tárgyak tanítására felkészítették az oktatókat. Szeptemberi itt-tartózkodásuk alatt a jegyzetekkel ismertették meg a hallgatókat és az oktatásban résztvevő kollegákat.

Miután az érdemi munka lezárult, a projekt résztvevői decemberben értékelő konferenciát tartanak majd a főiskolán.

K. G.

● Gurul a hólabda: Mészáros Tamás professzorhoz „Szeged nem száműzetés”

Mészáros Tamás professzornak Szeged kihívást jelentett, döntést majd megnyugvást: elhatározása, hogy a fővárosból ide költözik, helyesnek bizonyult. A szegedi létet sosem tekintette száműzetésnek, hiszen a várost emberibb léptékűnek látta, mint Budapestet. A feladatot pedig, hogy orthopéd klinikát hozzon létre a SZOTE-n szépen és izgalmasnak találta.

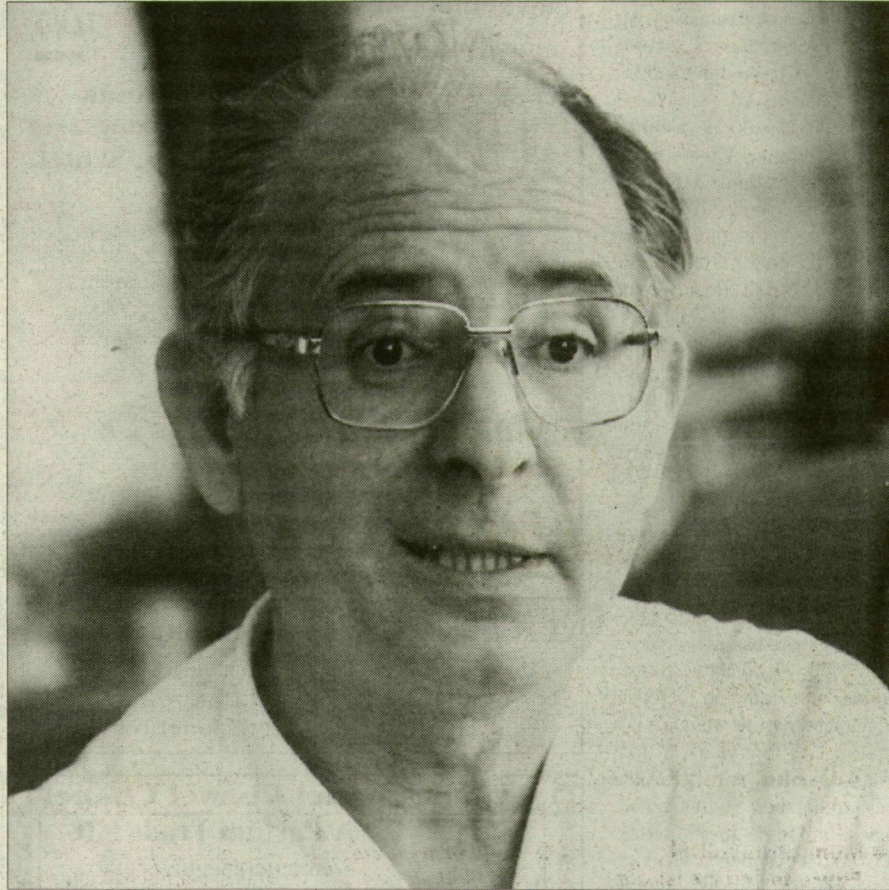
– Budapesten születtem 1939-ben, ott végeztem el az orvosi egyetemet is. Sebésznek készültem, és nagyon örültem, hogy az anatómiai intézetben kaptam állást. Nyolc, később igen hasznosnak bizonyuló évet töltöttem ott. A sebészethez ugyanis alapos anatómiai ismeretekre van szükség, így amikor 1971-ben a klinikára kerültem, nem mint kezdőt fogadtak. Az ott kezdőkhöz képest meglévő lemaradásomat hamar ledolgoztam. Ebben sokat segített, hogy megbíztak: tanítsak orthopédiát gyógytornász hallgatóknak. Tanulnom kellett, nehogy „leszerpeljek” a hallgatók előtt, írtam egy jegyzetet is. Az anatómiával töltött évek olyan jó, funkcionális szemléletet alakítottak ki, amelyet később nem tudtam volna nélkülözni.

● **Hogyan került a professzor úr Szegedre?**

– 1985-ben Cserháti professzor megkeresett azzal, hogy Szegeden épül az újklinika, létre kellene hozni egy orthopéd klinikát. A feladatnak előnyei és hátrányai is voltak. Nem nyomasztott egy „nagy előd” emléke, ugyanakkor szinte a semmiből kellett klinikát teremteni, hiszen csak a sebészeti és a gyerekklinikán működött orthopéd osztály. Azzal, hogy az orthopédia mellékszereplőnek számított, Szegednek 30 éves lemaradása volt a többi orvosegyetemi várossal szemben.

● **Nem bánta meg a döntést?**

– Mindig Budapesten élttem, mégsem tekintettem száműzetésnek a Szegedre költözést. Emberségesebbnek találok az itteni létet, könnyebb itt kapcsolatokat teremteni. Úgy érzem, az egyetem és a város is befogadott. A budapesti rezidenciát felszámoltam. Nem hétvégi professzornak jöttem; ezt a szakmát nem lehet képzései mellett csinálni. Azzal, hogy már a klinika építéskor ide kerültem, szerencsém volt, mert sok mindenbe bele tudtam szólni, meg tudtam valósítani az elképzeléseimet. A szegedi beilleszkedésben sokat segített a helyi Rotary Klub, amelynek alapító tagja va-

Mészáros Tamás professzor szerint a gyógyítás és a gyógyítás tanítása nem választható szét. (Fotó: Mohos Angéla)

gyok. Közel áll hozzám a klub szellemisége: a humanitás, a segíteni akarás. Olyan baráti körbe kerültem a szegedi Rotaryban, ahol mindenki hasonlóan gondolkodik.

● **Úgy tudom, professzor úr szervezte meg a szegedi gyógytornász-képzést is.**

– 1989-ben kerültem Szegedre, és már a következő évben elindult a főiskolai karon a gyógytornász-képzés. Ebben a budapesti tapasztalataim sokat segítettek. Azóta igen jó nemzetközi kapcsolatrendszer építettünk ki, számos pályázatot nyertünk, jól prosperáló képzést tudhatunk magunkénak. Mi látjuk el a szakmai továbbképzést is.

● **Idén az ÁOK dékáni tisztevel bővült a feladatköre. Mi indította arra, hogy újabb vezetői szerepet vállaljon?**

– Úgy gondolom, az elkövetkező idők meghatározóak lesznek az általános orvosi kar szempontjából. Formálódóban van Szegeden az Universitas, és nagyon fontos, hogy a gyógyításra szánt pénz az integráció után se vesszen el. A szakorvosképzés és a továbbképzés visszakért az egyetemre, ezzel a feladattal is az általános orvoskarnak kell megbirkóznia. Az ágyszámcsökkentés is az ÁOK-t érintette, vagyis új körülmények közt, új kihívásokkal kell szembenéznünk a klinikáknak. Ezért tartottam célszerűnek, hogy ezúttal ne egy elméleti intézet vezetője, hanem klinikus legyen a kar dékánja.

● **Őn universitás-párti?**

– Határozottan. Úgy gondolom, az integráció szellemi többletet jelent majd a tagintézményeknek és dolgozóiknak. Elsősorban a személyes kapcsolatokat tartom fontosnak. Egy klinikus hajlamos arra, hogy bezárkózzon a saját szakmájába. Kifejezetten előnyösnek tartom, ha a szellemi élet minden szférája egy intézményben kerül közel egymáshoz. Ugyanakkor fontos, hogy az integrációban is megjelenítsük a kart a maga teljességében, hiszen a gyógyítást és a gyógyítás tanítását, vagyis a klinikát és az oktatást nem lehet szétválasztani.

● **Az orvostanhallgatók nagy része rémálomként emlegeti az anatómiát. Professzor urat mégis vonzotta?**

– Az anatómia valóban nehéz tudomány, hiszen térbeli látást igényel, és egy háromszavas új nyelvet is meg kell tanulni. Ha megfogadjuk, ekkora szókinccsel már viszonylag jól lehet beszélni egy idegen nyelvet. Mégis tény, hogy az orvoslás két alappillére az anatómia és az élettan. Fontos, hogy az anatómia elsajátítására kellő időt kapjanak a hallgatók. Szegeden az anatómiaoktatás szerencsére két éves, máshol másfél évbe sűrítik be ezt a képzést.

● **Szigorú vizsgáztató?**

– Az a véleményem, hogy amikor a vizsgám átengedek egy hallgatót, aláírással igazolom, hogy az illető alkalmas arra, hogy „rászabaduljon” a társadalomra. A jó osztályzattal azt fejezem ki, hogy a gyermekemet is rábízom az illetőre. Ez ko-

moly felelősség. A társadalommal és az orvostudománnyal szemben nem lenne etikus – a hallgatóval szemben gyakorolt humanitás ürügyén – eltérni egy bizonyos követelményszinttől.

● **A végzős orvostanhallgatók megfelelnek ezeknek a követelményeknek?**

– Sajnos, nem mindenki. Nem a hallgatók elméleti tudásával van a baj, hanem a gyakorlat hiányával. Éppen ezért a dékáni programom részének tekintem a gyakorlati képzés átszervezését. A tanórák keretében folyó gyakorlati oktatás nem lehet elégséges. Valamilyen követelményrendszer kidolgozásával el kell érni, hogy a hallgatók a tanórák kívül is bejárjanak a klinikákra tapasztalatokat, élményeket szerezni. Mindjárt az első évtől. Az is komoly gondot okoz ugyanis, hogy még a legelhatottabb elsős is elfárad, mire harmadéven először találkozik a klinikummal. Azt tervezem, hogy már másodévi után körzeti orvosok mellé rendeljük a hallgatókat, nem szakmai gyakorlatra, hanem tapasztalatszerzés végett. Nem szabad hagyni, hogy az elsőévesek lelkesedése lelohadjon a két alapozóév alatt. És az sem tartható, hogy valaki úgy kapjon orvosi diplomát, hogy még csak nem is látott vércukorszint-meghatározást.

● **Professzor úr, kinek gurtja a hólabdát?**

– Szabó Gábornak, a SZÉF főigazgatójának. Mindketten alapító Rotary-sok vagyunk.

Keczer Gabriella

– Határozottan. Úgy gondolom, az integráció szellemi többletet jelent majd a tagintézményeknek és dolgozóiknak. Elsősorban a személyes kapcsolatokat tartom fontosnak. Egy klinikus hajlamos arra, hogy bezárkózzon a saját szakmájába. Kifejezetten előnyösnek tartom, ha a szellemi élet minden szférája egy intézményben kerül közel egymáshoz. Ugyanakkor fontos, hogy az integrációban is megjelenítsük a kart a maga teljességében, hiszen a gyógyítást és a gyógyítás tanítását, vagyis a klinikát és az oktatást nem lehet szétválasztani.

● **A végzős orvostanhallgatók megfelelnek ezeknek a követelményeknek?**

– Sajnos, nem mindenki. Nem a hallgatók elméleti tudásával van a baj, hanem a gyakorlat hiányával. Éppen ezért a dékáni programom részének tekintem a gyakorlati képzés átszervezését. A tanórák keretében folyó gyakorlati oktatás nem lehet elégséges. Valamilyen követelményrendszer kidolgozásával el kell érni, hogy a hallgatók a tanórák kívül is bejárjanak a klinikákra tapasztalatokat, élményeket szerezni. Mindjárt az első évtől. Az is komoly gondot okoz ugyanis, hogy még a legelhatottabb elsős is elfárad, mire harmadéven először találkozik a klinikummal. Azt tervezem, hogy már másodévi után körzeti orvosok mellé rendeljük a hallgatókat, nem szakmai gyakorlatra, hanem tapasztalatszerzés végett. Nem szabad hagyni, hogy az elsőévesek lelkesedése lelohadjon a két alapozóév alatt. És az sem tartható, hogy valaki úgy kapjon orvosi diplomát, hogy még csak nem is látott vércukorszint-meghatározást.

● **Professzor úr, kinek gurtja a hólabdát?**

– Szabó Gábornak, a SZÉF főigazgatójának. Mindketten alapító Rotary-sok vagyunk.

Keczer Gabriella

– Határozottan. Úgy gondolom, az integráció szellemi többletet jelent majd a tagintézményeknek és dolgozóiknak. Elsősorban a személyes kapcsolatokat tartom fontosnak. Egy klinikus hajlamos arra, hogy bezárkózzon a saját szakmájába. Kifejezetten előnyösnek tartom, ha a szellemi élet minden szférája egy intézményben kerül közel egymáshoz. Ugyanakkor fontos, hogy az integrációban is megjelenítsük a kart a maga teljességében, hiszen a gyógyítást és a gyógyítás tanítását, vagyis a klinikát és az oktatást nem lehet szétválasztani.

● **Szigorú vizsgáztató?**

– Az a véleményem, hogy amikor a vizsgám átengedek egy hallgatót, aláírással igazolom, hogy az illető alkalmas arra, hogy „rászabaduljon” a társadalomra. A jó osztályzattal azt fejezem ki, hogy a gyermekemet is rábízom az illetőre. Ez ko-

Keczer Gabriella

Új jegyzetek a SZÉF-en

● **Munkatársunktól**
A szegedi élelmiszeripari főiskolán egy Phare-program keretében 13 új jegyzetet írtak. Ezek a következők.

Az élelmiszeripari gépészmérnök képzéshez:

Gyártási folyamatok szervezése, Információ-Logisztika, Információs rendszerek

Az élelmiszeripari technológusmérnök képzéshez:

Környezetvédelmi alapismeretek, Környezetvédelmi technika, Környezetvédelmi management

A vállalkozó-menedzsermérnök képzéshez:

A vállalati gazdálkodás gyakorlata, Termékinnováció és termékfejlesztés

A humán erőforrás kiválasztásához készült segédletek az ipari résztvevők számára:

Humán erőforrásfejlesztés kézikönyv, Humán erőforrásfejlesztés oktatási segédlet, Windows alapú programok alkalmazása a gyakorlatban

Szendvicsjellegű üzemi gyakorlatok végrehajtásához szükséges jegyzetek:

Hűtve- és fagyaszta

gyártás, tárolás – gépészmérnök hallgatóknak, Hűtve- és fagyaszta gyártás, tárolás – technológusmérnök hallgatóknak, Hőkezeléses tartósítás és mechanikai műveletek – gépészmérnök hallgatóknak, Hőkezeléses tartósítás és mechanikai műveletek – technológusmérnök hallgatóknak, Impulzus- és hőtranszport folyamatok – gépészmérnök hallgatóknak, Impulzus- és hőtranszport folyamatok – technológusmérnök hallgatóknak, Vízfelvonásos tartósítás – gépészmérnök hallgatóknak, Vízfelvonásos tartósítás – technológus hallgatóknak

● **DM-információ**

A József Attila Tudományegyetem október 15-17. között Kárpátok – A Mi Mendencénk Diaktalálkozó címmel őszi kulturális fesztivált szervez. Az immár második alkalommal megrendezett találkozó lehetőséget kínál a szegedi felsőoktatási intézmények hallgatóinak, a határon túli magyar és más nemzetiségű diákoknak egymás kultúrájának alaposabb megismerésére. A részletes programról később tájékoztatjuk olvasóinkat.

Jön a kultfeszt

● **Pontosítás**

● **Munkatársunktól**
Lapunk tegnapi számának negyedik oldalán megjelent Az AIDS hazánkban – Még nem súlyos a helyzet című írásban két pontatlanság szerepel. Az utolsó bekezdés első mondata helyesen a következő: A korán elkezdett szexuális élet nemcsak a fertőzések gyakoriságának növelésében játszhat szerepet, hanem a méhnyakrák kialakulásának kockázatát emeli. A cikkben leírtakkal ellentétben ma nem csupán két, hanem számos szűrőteszt van forgalomban a világon, de Magyarországon a hivatalos szűréseknél ezek közül csak két típusú alkalmaznak.

Félmilliárd forint, pályázatokra

● **Budapest (MTI)**

Előreláthatólag félmilliárd forint áll rendelkezésre pályázati célokra 1998-ban a felsőoktatásban használatos tankönyvek és szak-könyvek, valamint elektronikus lehetőségek kiadásának támogatására. Erre jogszabály szerinti működő, Magyarországon bejegyzett könyvkiadók, állami és államilag elismert intézmények, illetve

tankönyvkiadásban együttműködő és könyvkiadással foglalkozó egyéb intézmények, valamint elektronikus oktatási lehetőségek, segédanyagok kifejlesztésével professzionálisan foglalkozó intézmények, vállalkozások pályázhatnak – közölte szerdán a Művelődési és Köznevelési Minisztérium Felsőoktatási Pályázatok Irodája. A közlemény sze-

rint a pályázat tárgyát képező műveknek 1999. február 28-áig meg kell jelenniük. Az elnyerhető támogatás összege a kiadás áfa és árrés nélküli költségének legfeljebb 50 százaléka lehet. A jogosult pályázó által elnyerhető támogatás összege nem haladhatja meg a kiírásban rögzített keretösszeg 10 százalékát. A pályázati anyag beszerezhető az

MKM ügyfélszolgálati irodáján és a Felsőoktatási Pályázatok Irodájában, de elektronikus formában az Interneten is elérhető. A pályázatok a Felsőoktatási Pályázatok Irodája címére 1997. december 1-jéig kell beküldeni. A pályázatok elfogadásáról a kuratórium 1998. február 28-án dönt – tartalmazza a közlemény.